

אתגתא

בשבע 1137 | י"ג באדר תשפ"ה, 13.03.25

שיליון
פוריחי
חיוח?

מה אוכלים בסעודת פורים
משולש והאם מותר להיכנס
לשבת פיכחים? דביר שרייבר

על מי עוד יאיר לפיד לא מסוגל להסתכל,
ומה כתוב בספר הזיכרונות של אנתוני בלינקן?
מדור סאטירי בעריכת דביר שרייבר ועמיחי שילה

התחפזות שממשות אותנו
במקום העבודה חנה קטן

שני מתכונים שישדרגו את
משלוחי המנות שלכם
אביגיל מייזליק

אליהו יוסיאן על חגיגות
הפורים של יהודי איראן
עניין אישי

מילתא דבדיחותא

איך ראש ישיבה מוריד פח זבל, האם יש ריבית בבקבוק
מיץ תפוזים ומה יקר יותר להיות - אשכנזי או ספרדי?
כל התשובות במערכוני הצמד החרדי 'ברדק', שמצליח
להצחיק גם מחוץ לגבולות המגזר

יוסף ארנפלד

המכללה
האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

לומדים חינוך

עם חיוך

משנכנס אדר - נרשמים לתואר באקדמית חמד!

תואר שני M.Ed.

- ניהול וארגון מערכות חינוך אפשרות לשילוב תזה
- התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה
- חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה
- חינוך מיוחד* בהתמחויות: לקויות למידה/ אוטיזם

רכבת

שנה אחת
בקמפוס

יום בשבוע

מתכונת היברידית
שבוע מהקמפוס
שבוע מהבית

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

*הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

לפרטים נוספים חייגו: *5280

ביפין ג'ושי, סטודנט באקדמית חמד, נחטף בשבועה באוקטובר
ומוחקק עדיין ברצועת עזה. מחכים לך ולכל החטופים!

חדיף PAYBACK

קונים דירה בעיר הקודש
מקבלים מענק כל חודש!

רוכשים דירה מתחילים להרוויח מהיום הראשון

דירה גדולה יותר מענק גדול יותר

4 חדרים מענק של עד **4,000** ₪ לחודש
למשך שנה

5 חדרים מענק של עד **5,000** ₪ לחודש
למשך שנה

במיקום מושלם על רכס המשקיף על יער ביריה,
באיזור שקט להפליא, מקימה קבוצת משה חדיף
את פרויקט היוקרה החדש בצפת – **לב השמורה**

*עם החתימה על ההסכם *טלח *בכפוף לתקנון ותנאי החברה

קבוצת
משה חדיף
בונים יצירה של איכות חיים

MI

לפרטים וקביעת פגישה
2931 * שלוחה 1

לב השמורה
לגור הכי קרוב ללב

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

קבצני ראי"ה

חג פורים הוא חג גדול לא רק לילדים. תשאלו את הרב קוק

בימי מלחמה מוכרחים לעסוק בתורה. וילן יהושע בתוך העמק - בעומקה של הלכה. בעומק המלחמה האיומה בין טהרה לטומאה, נלון בעומקה של הלכה!"

5 לא רק בני הישיבה ואנשים רמי מעלה הסבו בסעודת הפורים על שולחנו של הרב. הנה התיאור של הרב נריה: "ויין מלכות רב כיד המלך" - כיד מלכה של תורה - ונוהג הרב היה להשקות כל אחד ואחד מבאי ביתו מ'יין מדינתו', ודבריו היו בהתאם לרמתם של המסובים על שולחנו. כשהיו בני הישיבה מגיעים ברוב עם, היה מתבל דבריו יותר בסוגיות הלכה מהמסכת שנלמדה באותו חורף בישיבה. כשבאו רבנים ותלמידי חכמים עבר הרב למרחבים מגוונים יותר, ואם המסובים היו אנשי ציבור וראשי מוסדות שוב נתן גוון אחר לדברים. גם באוזני העניים שנהרו ובאו מכל קצווי העיר, היו בפי הרב דברים מעניינים דיומא. הרב היה מכבדם בלגימה ובטעימה, אולם הייתה בידי הרב תמונה ישנה, תמונת קברה של אסתר המלכה, והיה הרב נותן להם את התמונה שישתכלו בה, ומעורר אותם לשיר לכבוד אסתר בת אביחיל שמסרה נפשה עבור כלל ישראל וזכתה שהמגילה תיקרא על שמה".

אח, כמה הייתי משלם כדי להיות קבצן על שולחנו של הרב קוק בפורים.

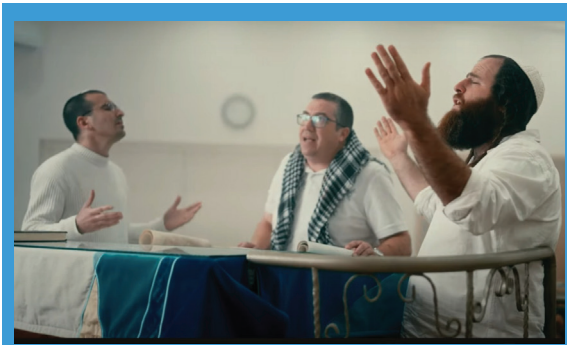
6 בחזרה אל מצוות מחיית עמלק. מצווה שגרמה לי לאחרונה לעשות חשבון נפש קטן: במשך שנים דיברתי על יהדות ושמירת מצוות בתקשורת. "הדתת" בלי חשבון. דיברתי על להתנתק מהסלולרי בשבת, ועל כיבוד הורים, ועל הידור פני זקנים ועל הבאת ביכורים ועוד הרבה מצוות יפות כאלה. אבל מחיית עמלק, המצווה הכי לא פוליטיקלי קורקט? עד כאן. והנה אחרי שבעה באוקטובר כל הפוליטיקלי קורקט זו. פתאום קיבוצניקים מהעוטף מבקשים למחות את זכר עמלק וזה הכי מובן מאליי, פתאום נשיא ארצות הברית מדבר על טרנספר במילים שאם ד"ר מיכאל בן ארי היה אומר, לפרקליטות מחוז מרכז היה עוד תיק לאוסף. זה מדהים וגם מעורר מחשבה, על מה עוד אנחנו לא מעזים לדבר, והמצאיאות תיקח אותנו לשם עוד רגע?

אבל הרב קוק אינו מסתפק רק במחיית עמלק, כלומר רק בהכרת הרע ובמלחמה בו. הוא אומר גם את הרעיון הבא, שבימים אלה מתממש לגד עניינו: "כך שנינו בהלכות שבת: סתם מחיקה - קלקול הוא, ואין מחיקה נחשבת למלאכה, אלא כשהוא מוחק על מנת לכתוב. כי רק אז זו פעולה שמגמתה תיקון".

מבינים? כדי לעבור על האיסור המלא של מלאכת 'מוחק' מל"ט אבות מלאכה, לא מספיק רק למחוק, אלא צריך למחוק על מנת לכתוב. כך זה היה במקור, בבית המקדש: היו כותבים אות על כל קרש בבניין המשכן, כדי לסמן את המקום המדויק שלו. כשטעו - מחקו וכתבו אות חדשה. זאת המלאכה המקורית האסורה מדאורייתא: למחוק כדי לכתוב.

"ומכאן יש ללמוד לגבי מצוות מחיקת עמלק", כותב הרב קוק, "אל יחשוב החושב כי לפנינו מצוות מחיית גרידא, מצוות מחיקה ותו לא, שהרי כאמור זו רק מקלקלת. אלא הואיל ומגמת עמלק הייתה לפגוע בעם הנושא את שם ה' בעולם, בעם שעזמו כרת הקדוש ברוך הוא ברית, ושהוא כיסא ה' בעולם, לכן מצוות מחיית היא מחיקה על מנת לכתוב. על מנת לתקן עולם במלכות ה'. מחיקה שבמקומה תבואנה אותיות קודש של שם מלא וכיסא מלא - קדושתן של ישראל".

7 מדהים. כמה רלוונטי לעמלק של ימינו ולמה שהוא גרם לנו בשבעה באוקטובר. כל כך הרבה יהודים בעולם התעוררו להבין מיהו עמלק וכמה חייבים למחות אותו. אבל הם לא מסתפקים במחיקה. הם מבינים למה עמלק תקף דווקא אותנו, ורוצים לתקן. מוחקים על מנת לכתוב מחדש. ומסיים הרב קוק: "ורק כשהמוחים מוחקים מגיעים לגמר המלאכה של הכתיבה התיקון - אז מתקיימת המצווה בשלמותה: ה' שלם והכיסא שלם ומלכותו בכל משלה".

גיבורי השמחה. מתוך הקליפ לזכרם של הלל ויגל יניב הי"ד

את הגאונות של האישיות הנפלאה הזאת. אולם בשני זמנים בשנה נתגלה הזרם הרוחני של המעיין הנובע במלוא עוצמתו: בפורים ובלייל חג השבועות. לא קל להעלות על הכתב ולתאר את הפורים במחיצתו של הרב. הוא היה כל כך עשיר ברוחניותו עד שקשה להגבילו ולהכניסו במסגרת צרה של מאמר, לזה צריך להקדיש ספר רב כמות ואיכות".

4 והנה מישוה שבכל זאת ניסה לתאר את היום הקדוש במחיצתו של הרב קוק: "השמחה האמיתית מתחילה לפנות ערב, עובר לסעודה", כתב ב'מחניים' שבת דניאל. "בני הישיבה כולם ממהרים לבית הרב. הרבה מסכות. רבים מחופשים בצילינדרים ופראקים, בשטריימלים ובחלוקים צבעוניים, בחולצות פועלים ובתרבושים ובכאפיות ועקלים. ערב רב של גוונים. שאון של קולות זמרה, סלסולי חזנים, ניגוני גמרא, נעימות קריאת המגילה. מלבד בני הישיבה באים רבים מיקירי ירושלים, רבנים ודיינים, עסקנים וסופרים, לראות את גדול הדור בשעת חדותא עילאה".

בקיצור, היו שם הרבה פראקים, צילינדרים ותרבושים של תחפושת והרבה פראקים, צילינדרים ותרבושים אמיתיים. "הרב ממעט בשתייה, אבל מבוסס מתוקפו של יום, משמחתם של ישראל. כבכל שעת התרוממות הוא משמיע שפע דברי תורה מעניין היום על ישראל ואומות העולם. שמחתם של ישראל היא פנימית, הוא אומר, מתרוננת בנשמה, בעוד שמחתם של גויים היא חיצונית, שמחה מתוך תאוה הנדלקת ונכבית בהרף עין. 'אל תשמח ישראל, אל גיל כעמים'. הגיל שלנו, שונה במהותו מגיל העמים. תוך כדי דיבור הוא מתנשא מכסאו, ומתחיל לשיר בחדווה עצומה: 'אל תירא עבדי יעקב. אל תירא, אל תירא...' מתרגם את המילים לרוסית, ושר אותן באותה הנעימה כדי לבלבל את דעתו של השטן. בשיחה שלאחר כך הוא מרבה לדבר. בלשונו מעורבות מילים רוסיות, גרמניות ואנגליות, והמילים הללו משמשות חומר לבדיחות הדעת".

וממשיך וכותב שבת דניאל: "בשנה ההיא השתולל הרשע בגרמניה. בתי כנסיות שרופים. ראשים יהודים רצוצים. גירויים ושוד. הרב הריח את השואה מתרגשת ובאה. לפתע פתאום הוא קם, מטה את מגבעתו לצד אחד של הראש, מנהג בני חיל, חוגר את אבנטו ופונה בקול נגיד ומצווה: 'בואו בנים, נקים גדוד למלחמה בעמלק!'. כולם מתייצבים בסך, והוא עובר על פניהם בצעדים מדודים ונמרצים, מפקד בלשון רוסית משובשת, ומוביל את הגדוד דרך מסדרונות הבית, כשהוא שר והחיילים אחריו 'מחה, מחה תמחה את זכר עמלק!'. בגינוני מצביא הוא עובר בין השורות ומתחיל לשיר בהתלהבות עצומה: 'הרנינו גוים עמו, כי דם עבדיו ייקום, ונקם ישיב לצריו'. העיניים לוהטות, הגוף רועד מהתרגשות וכולם צועדים אחריו בשירה ובזמרה. והנה הוא מפזר את ה'גדוד', חוזרים לישיבה, והרב מתחיל לדרוש על ההבדל בין ישראל לעמלק: מנת חלקינו היא פורענות, אבל 'אשרי העם שככה לו', אף שהוא ניתן למרמס בכל העולם - אשרי לו, מפני ש'השם אלוקיו'... עמלק הכריז מלחמה על ישראל, ודווקא

1 לפעמים נדמה לי שפורים הוא אולי החג הכי מפוספס בשנה. מכל החגים זה החג שאנחנו חוגגים ברמה הכי בסיסית. ואני אסביר. כולם יודעים שראש השנה היום הכיפורים, והימים שביניהם, הם ימים של תשובה, תפילה וצדקה. ואכן, אנחנו חיים בימים האלה בתודעה של זמן גדול שמשפיע על כל השנה שתבוא. הלאה. כל אחד יודע שליל הסדר הוא לילה מכונן של אמונה ושל חירות ושל סיפור יציאת מצרים. ואכן, כולנו אווזים בתודעה כזאת בלייל הסדר. אפשר להמשיך לליל שבועות ולעוד חגים נוספים, ואפילו ליום אבל כמו תשעה באב. בגדול, אנחנו משתדלים להתכונן ולהתכונן מבחינה רוחנית לכל מועד במעגל השנה היהודי.

אבל איכשהו כשמגיע פורים יש תחושה שאולי קצת הפכנו למסורתיים, בקטע רע. אנחנו מכירים את המצוות של החג, ואף מקיימים אותן, אבל ברמה הכי בסיסית. לא מבינים עד הסוף את מהות היום, את אורות האמונה המיוחדים שלו, את זה שהוא עת רצון לתפילה, למשל, או לקבלת התורה מאהבה. יום שבו "כל הפושט יד נותנים לו", לא רק בגשמיות. לעתים התחושה היא שנשארנו בעטיפה, בנייר הצלופן הצבעוני, ברמת ה"הבה נרעיש רש רש רש".

2 בשנים האחרונות יש יותר מודעות לגדולה של פורים, הרבה בזכות הסרטונים שיוצאים מתוך שמחת הפורים של הרב זיו אור ותלמידיו בישיבה התיכונית ברמת גן. או הקליפ של ישיבת רועה ישראל ביצהר, עם הביצוע המרטיט של הרב דודקביץ' ותלמידיו לשיר של חסידות תולדות אברהם יצחק "נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי". וכמובן שירי התפילה לפורים: "מי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות" של מיילך קאהן, "לראות את המלך גם מחור" של אהרן רואל ו"באתי לפניך" של בני לנדאו. אם חלילה, וסליחה שאני חושד בכשרים, אתם לא מכירים את אחד מהשירים שהוזכרו כאן - עצרו את קריאת הטור ולכו להקשיב להם. דחוף (לא בשבת).

השנה, ברוח הימים, הצטרף לחבילת הבסיס הרוחנית לפורים גם הקליפ "שמחת פורים מכוח הצדיקים" של משפחת יניב, לזכר הלל ויגל הי"ד שנרצחו לפני שנתיים בדרך מביתם בהר ברכה אל הישיבה. "שנתיים? כבר שנתיים? איך שנתיים?" כותבים ההורים שלום ואסתי. "חודש אדר הוא חודש מלא שמחות במשפחה שלנו. חודש שתמיד אהבנו. שתמיד נאהב. ואז הרצח. ואיך ממשיכים? ומה עושים עם פורים? פורים כמו יום כיפורים. כמה קדושה. כמה כוח יש לתפילות. וכמה הצוואה שהשאירו לנו הלל ויגל היא לא כתובה, אבל נוכחת, כי הם בוודאי היו רוצים שנשמח בפורים. אז לקחנו שני שירי תפילה של פורים. 'תניתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי', ועוד תפילה 'שיעשה עימנו ניסים נפלאים ונוראים, ניסים של פורים'. ובקשה ממלך מלכי המלכים, שיורה לנו את הדרך איך להתחיל מבחינת קדושת פורים. ואחרי שנה וחצי של מלחמה, ועסקה שלא ברורות תוצאותיה, ולוויות של חטופים שחוזרים, אנחנו צריכים לזכור שגם כשהקדוש ברוך הוא מסתיר פניו מאיתנו - יש לו פעולות משמעותיות מאחורי הקלעים. וצריכים לדעת, שעם כל הקשיים, אנחנו חלק מדור של גאולה. חלק מדור של אנשים עצומים. שלמרות כל הקשיים וכל המכשולים לומד לשמוח בפורים, מכוח הצוואה שהשאירו לנו הלל ויגל, שבוודאי היו רוצים שנשמח בפורים". וואו. וזה רק הטקסט שמלווה את השיר ואת הקליפ של משפחת יניב, גיבורי השמחה.

3 ועשרות שנים לפני שכל השירים האלה יצאו לאור ורוממו לנו את פורים, הרב נריה פרסם את הספר 'מועדי הראי"ה', על חגי השנה בחיי הרב קוק. ספר משנה תודעת חגים, ובראשם - פורים.

"בשני זמנים בשנה התגלה הרב בכל הדרת גדלותו", מעיד בספר הרב שמעון גליצנשטיין, מזכירו של הרב בתקופת לונדון. "אומנם גם בשאר ימות השנה לא החביא ולא העלים גאונו את אישיותו, שהרי בכל עת ובכל שעה יכול היה כל אחד לגשת אל הרב, לשאול ולהקשיב, ואם היה בעל כישרון ובעל הבחנה, יכול היה לחוש מיד

לא עומדים בקצב? תרפרפו!

כונטוס

YES to FRESH

מרענן לכם את הרגע!
עכשיו במגוון טעמים נפלאים

mentos
גם סוכריה
גם מסטיק

LS
ליימן שליסל
השם שמאחורי האיכות
חברה שומרת שבת

בהשגחת הד"ר
חיים סוסר
בני ברק
כשר למחזור

באישור הרבנות הראשית לישראל

האוצר לא מתחת לגשר

"שנופלות לי כל השיניים", ענה השומר, "למה מה חשבת?"
"לא חשוב", מלמל אייזיק והתחיל לחפור בהרבה פחות התלהבות.
פינחס האופה מיהר הביתה והושיב את אשתו כדי לעדכן אותה בהתפתחויות.
"חלמתי שכל הרכוש שלנו הולך ליוסף מוקיר שבת", הוא אמר.
"ואני חלמתי שאנחנו נמצאים בבית שלנו, אבל הוא לא היה הבית שלנו אלא תפוז גדול, ושגם אמא שלך הייתה שם אבל היא לא הייתה אמא שלך, היא הייתה חצי נשר, ואז היינו פתאום בכדור פורח, אבל לא בדיוק כדור פורח, יותר כמו קיה פיקנטו אבל עם מנוע של אימפרזה..."
בשלב הזה פינחס איבד את הקשב כמו גם את הרצון לחיות, והוא יצא מהבית בדרכו למכור את תנור האפייה בעד אבן יקרה.
"אני רוצה להמיר את תנור האפייה הזה באבן יקרה!" הוא אמר למוכר.
"התנור הזה לא שווה שום אבן יקרה", איפס אותו המוכר, "אני יכול לתת לך בעדו מקסימום כובע".
פינחס הסכים בלית ברירה, והוא לקח את הכובע והטמין אותו בתוך עוד כובע. כך הוא צעד לו מבסוט כובע על כובע מעל הגשר שמתחתיו חפר העשיר. פתאום באה רוח גדולה והעיפה את הכובע עם הכובע בתוכו היישר לתוך הנהר (ואם אתם שואלים את עצמכם איך אייזיק חפר מתחת לאותו גשר שתחתיו יש נהר אז זה רק מראה לכס עד כמה נחוש היה אייזיק העשיר למצוא את האוצר).
"הכובע והעוד כובע שלי!" זעק בכאב פינחס האופה, "עכשיו אין לי לא תנור אפייה ולא כובע!"
אייזיק העשיר שמע את זעקות האופה והחליט באקט יוצא דופן של חמלה לאפשר לאופה לאפות בתנור שאצלו בבית, בזמן שהוא עצמו ממשיך לחפור עמוק לתוך ליבת כדור הארץ.
פינחס האופה הגיע לביתו של אייזיק העשיר כדי לאפות בתנור, אבל כאשר רכן להכניס פנימה את הבצק הוא לא יכול שלא להבחין בדרך קטן מתחת לתנורו של העשיר.
הוא חפר פנימה ותוך כמה רגעים מצא שם אוצר גדול. בדיוק אז היו דפיקות בדלת, זה היה יוהאן הפריץ. "חלמתי שיש אוצר מתחת לתנור שלי...", "עזוב, כבר הסתדרנו", טרק לו פינחס את הדלת בפרצוף וניגש לספור את המזומנים.
מאוחר יותר חלקו ביניהם פינחס ואייזיק את השלל, ובאותה השבת השניים ישבו יחד סביב שולחן עמוס כל טוב וחגגו את הנס הגדול שאירע להם. ויוסף מוקיר שבת, הוא אכל את הכובע.

פינחס האופה התעורר מחלומו בבהלה כשהוא מיוזע וחרד. בחלומו נגלתה אליו בת קול והצהירה אחר כבוד ש"כל רכושו ילך ליוסף מוקיר שבת". הבעיה בחלום הזה הייתה כפולה: ראשית כול, פינחס האופה היה עני מרוד, ושנית הוא בעצמו היה מאוד בעניין של השבת אז כאילו מה הקטע.
הוא התעורר בבוקר וניגש מיד לדפוק על דלתו של יוסף מוקיר שבת כדי להבין מי נגד מי ומה הסיפור. יוסף מוקיר שבת בתורו היה מאוכזב מאוד לגלות שהוא עתיד לרשת דווקא את האופה, שכל רכושו הסתכם בתנור אפייה וכף פיצה. בינו לבין עצמו הוא שם עין בכלל על אייזיק העשיר של העיירה שלא אהב את השבת בכלל, אבל עם בת קול לא מתווכחים והוא ביקש מפינחס אם אפשר שינזיל את נכסיו הבודדים עד מחר בצהריים כי "יש לנו פה שבת על הראש".
"אבל אתה יודע שגם אני מוקיר את השבת!" בכה פינחס. "אם אתה כל כך מוקיר אותה, אז למה אתה פינחס האופה ולא פינחס מוקיר שבת?" הקניט אותו יוסף.
"אולי כי יש לי עבודה???" פינחס לא נשאר חייב והשניים נפרדו כאויבים.
פינחס האופה יצא מהבית של יוסף עצבני ומבולבל, אבל גם זה לא הכין אותו למחזה שראה בדרכו חזרה הביתה. זה היה אייזיק העשיר שחפר בלהיטות מתחת לגשר.
"חלמתי שיש מטמון מתחת לגשר הזה", לחש לו אייזיק בשקט, "אני מתכנן לבזבז אותו על בילויים בימי חול".
"ואני חלמתי שכל הרכוש שלי ילך ליוסף מוקיר שבת", אמר לו פינחס בדיכאון.
"כל הבאסה לך נשמה, עכשיו אם אפשר לזוז בבקשה, צריך לפנות מקום לבאגר".
אכן אייזיק העשיר לא חסך באמצעים ומכשור כבד כדי למצוא את האוצר שהובטח לו בחלום.
"אבל מה אני אעשה?" התאונן האופה.
"אם אני במקומך, אני מכניס את התנור-אפייה הזה לתוך כובע והולך איתו על הראש עשרים וארבע שבע ככה שזה בחיים לא יגיע ליוסף מוקיר שבת".
"לא עדיף למכור את התנור-אפייה בעד אבן יקרה ואז לשים אותה בתוך הכובע?"
"עוד יותר טוב", אישר העשיר וחזר לעבודות הקידוח, "גם יותר בריא לגב".
בדיוק באותו רגע הגיע שומר הגשר כדי להבין מה נסגר עם עבודות פינוי העפר מתחת לנס שבאחריותו.
"חלמתי שיש אוצר מתחת לגשר הזה!" סיפר לו אייזיק העשיר.
"איזה צירוף מקרים!" אמר השומר, "גם לי היה חלום אתמול".
"איזה חלום???" שאל אייזיק.

"אם אני במקומך, אני מכניס את התנור-אפייה הזה לתוך כובע והולך איתו על הראש עשרים וארבע שבע ככה שזה בחיים לא יגיע ליוסף מוקיר שבת". "לא עדיף למכור את התנור-אפייה בעד אבן יקרה ואז לשים אותה בתוך הכובע?". "עוד יותר טוב", אישר העשיר וחזר לעבודות הקידוח, "גם יותר בריא לגב"

אשתי הציעה שבפורים אני אתחפש לחייל, אז אמרתי לה שכבר עשיתי את זה במשך שלושה חודשים במילואים האחרונים

פורים הוא היום שבו אלוקים החליט שאי אפשר לסבול אותך בלי לשתות איזה משהו חריף

אברך אחד בא לאשתו יום אחרי פורים, שואל אותה מה יש לאכול היום, אז היא אומרת לו אתמול חיבקת את החברותא שלך אבנר ואמרת שאתה אוהב אותו יותר מאת החיים עצמם אז אולי שהוא יעשה לך צהריים

מישהו אמר לי בשבוע שעבר שאני צריך להמציא את עצמי מחדש אבל האני החדש לא הכיר את המישהו הזה אז למה שאני אקשיב לו

חידון הלכה ארץ

חידון לבנים ובנות,
מכיתות ג-ח
על ספר
פניני הלכה לילדים
ליל הסדר

החידונים

לכל הנרשמים ישלחו שני חידונים
אמריקאיים אינטרנטיים
למחשב הביתי

חידון ראשון: מיום מיום שלישי י' ניסן עד יום
רביעי י"א ניסן - על עמודים 8-62.

חידון שני: מוצאי חג ראשון, יום ראשון ט"ז ניסן -
עד יום שלישי י"ז ניסן - על עמודים 8-105.

ההרשמה

שולחים הודעת וואצאפ
למספר: 052-5665926

המצטיינים
בחידון קהוט
יזכו בשובר כספי:
מקום ראשון עד חמישי:
100 ש"ח.
מקום שני עד עשירי:
50 ש"ח.

הלימוד לחידון מוקדש
לעילוי נשמת
יהודה דימנטמן הי"ד
שנרצח בשובו מלימוד
התורה בישיבת חומש

ההגרלה וחידון קהוט

הצוברים מעל 120 נקודות בשני החידונים
(מתוך 240 נקודות) יזכו להיכנס להגרלה
ולהשתתף במשחק קהוט.

ההגרלה ומשחק הקהוט על עמודים 8-105
יתקיימו בזום, ביום שישי, כ' בניסן
ערב שביעי של פסח בשעה 12:00.

הזוכים בהגרלה יזכו
בשובר כספי:

פרס ראשון: 1000 ש"ח.
פרס שני: 750 ש"ח.
פרס שלישי: 500 ש"ח.
פרס רביעי: 250 ש"ח.
פרס חמישי: 125 ש"ח.

לשאלות ובירורים שלומי דימנטמן: 052-5665926

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

לפורים שלי שלוש פינות

למה לירושלמים אסור להתנשא, מה אוכלים בסעודה, באיזה נוסח מתפללים ומתי מתחילים לנקות לפסח. הלכות פורים משולש בקצרה, למי שרוצה לדעת מה לא לעשות

יש המתירין סעודה חלבית בפורים משולש, שהמשולש עצמו הוא חלבי כידוע. אילוסטרציה

צילום: שאטרטוק

הצהריים המאוחרות מתפנים הם לסעודת יין ובשר אחרי שכל היום נשנשו בסך הכול כמה חטיפי שוקולד קטנים וארבעה ארגוזי בירה. או אז נכנסין לסעודתן ואוכלין ושותין ומקיאין כדבעי, עד שבאים תלמידיהם ואומרים להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית, והן אינן שומעין להן לפי שאינן יודעין עוד להבדיל בין ברוך המן ובין למה אני ישן על השולחן.

ד. אם כן, מה יעשו בפורים החל בערב שבת? יש אומרים שיקדימו סעודתן ויסיימוה בעוד היום גדול, ויבדילו בין קודש לחול ובין שבת המלכה לאסתר המלכה וכך ייכנסו לשבת כשהן פייכחים, ותימה גדול בדבר לפי שזה משאיר לנו מספיק זמן להתארגן לשבת או איפה הכיף פה.

ה. על כן יש אומרים שיעשו סעודה לאחר חצות היום, ויש אף המתירין סעודה חלבית בפורים משולש, שהמשולש עצמו הוא חלבי כידוע, כגון בורקס גבינה שהוא משולש, פיצה שהיא משולשת, וכן היקים יוצאי אשכנז שהם אומנם מרובעים אבל שומרים בין בשר לחלב שלוש שעות. ואף המן עצמו היה חלבי, שעל כן הוא משולש, כנאמר במגילה ויימלא המן חמאה.

פורש מפה ומקשקש

ו. ויש החולקים ואומרים חס ושלום לעשות סעודה חלבית, שאוכל אוכלין בה אבל לשבוע אין שבעין בה, כנאמר במגילה: כי איכבה אוכל וראיתי ברעב אשר ימצא את עמי. ונראה להכריע שספרדים יקפידו על סעודה בשרית, לפי שאצלם חלבי לאו שמייה סעודה, ואשכנזים יאכלו מה שירצו לפי שאצלם ממילא אין אוכל. ז. ויש האומרים שיוכלו להתחיל לאכול ערב שבת לקראת חשכה, כשיטת פורש מפה ומקדש. כיצד? קודם השקיעה מתפללין מנחה ונוטלין ידיהן ואוכלין כזית לחם ומברכין בורא פרי הגפן ושותין יין, ומי ששתה כל היום לא יברך, או יברך את אשתו שמסכימה לסבול את זה.

ח. לאחר מכן ידליקו הנרות ויעמדו ויתווכחו מה צריך לעשות עכשיו, לפי שאלה אומרים קודם ברכת המזון, אלה אומרים קודם קידוש, ואלה אומרים לא כי קודם נלך לבית הכנסת ונחזור ונראה כבר. ויעמדו ויתווכחו עד שיפוח היום וינוסו הצללים, וילכו אל בית הכנסת באיחור וישבו לאחר יותר מ־72 דקות ויעסקו בשאלה מה בכל זאת צריך לעשות עכשיו, שאלה אומרים קידוש עם ברכת הגפן, אלה אומרים קידוש בלא ברכת המזון, אלה אומרים ברכת המזון בלא על הניסים ואלה אומרים חלאס, כבר היה עדיף לאכול חלבי בצהריים.

ט. ואלה שאינן מתווכחין לא יפה הן עושין, ולא עוד אלא שיש לבדוק האם בכלל יהודים הם. כנאמר "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד", צא ולמד שכל שאינו מרבה מחלוקת פוגע באחדות העם.

י. ועל כל פנים יקפיד להגיע לתפילת ליל שבת שיכור קלות, ויש אומרים כלוט, ולא יבדיל בין ברוך מרדכי ובין המנגינה שמתחיל החזן. וישם ראשו על כתף חברו וישן, ויתעורר באמצע הדרשה של הרב ויחל לזמר לכה דודי לקראת כלה במנגינת ונתנה תוקף, ויתפלל תפילת נעילה בבכי ובתחנונים וינוף במתפללים שיבקשו ממנו לפחות להניח לחזן לסיים קודם ויכולו, ולאחר התפילה יעשה הקפות ותשליך וישיר הלל בנוסח קרליבך עם תפילת הגשם ויבכה כל הדרך לביתו בשעה שחבריו יגררו אותו, לפי שבידוע שיהודי לא מגרש יהודי.

ובבוקר ראשון בשבת יקיץ, ובחצי עין אל אשתו יציץ, וישאל אותה מי הוא זה ואי זה הוא ואם אפשר כוס מיץ, וישתה מעט ואת השאר ישפירץ, ואחר שיתפכח ישאל: "טוב, אז מה עושים היום?" "כמו שקבענו", היא תגיד לו, "מתחילים לנקות לפסח". ●

דרשו רבותינו, אחת לכמה שנים חל פורים בשישי בשבת, ולמחרתו בשבת קודש, ולמחרת מחרתו בראשון בשבת, ולמחרת מחרת מחרתו אתה ואשתך מתחילין לעשות ארונות לפסח, כנאמר בפרשת תרומה: "ועשו ארון". ולא עוד, אלא שאשתך תצווה עליך לעמול ולנקות ולהגעיל ולהטביל כלים מכלים שונים, כנאמר בפרשתנו הקודמת: "ואתה תצווה". ויש המדייקים מפרשתנו "כי תיסע" ואומרים לנשותיהם בואי ניסע לפסח במקום לעבוד קשה, והיא עונה לו בשביל מה, תאמין לי אם כל יום אנחנו עובדים 20 שעות אז עד שריפת חמץ אנחנו מתקתקים את רוב הבית.

ואם תאמר, היאך כתוב "ואתה תצווה" בעוד שבפועל היא זו שמצווה עליך, אל תתמה על כך, לפי שגם במגילה נאמר "להיות כל איש שורר בביתו" וכולנו הרי רואים מה הולך פה. ואף אלו המשכנעים את נשותיהם לנסוע לפסח לא יינקו מהניקיונות, שבסופו של דבר גם ינקו וגם ימצאו עצמם בליל הסדר אצל חמותם והנה יצא שכרם בהפסדם ומה לי הכא מה לי ככה.

על כן חסד עשה עימנו הקדוש ברוך הוא שנתן לנו השנה עוד יום לחג הפורים, שכל יום נוסף של חג דוחה את העבדות בעשרים וארבע שעות נוספות. ועל זאת שאלו רבותינו "מדוע לא יבוא פורים פעמיים בשבוע", ולא מצאו תשובה בדבר לפי שנשותיהם מצאו אותם קודם ונתנו בידיהם דליים וסמרטוטים, כנאמר במקורותינו "תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל יעשו בדברי שקר" - אנשים נאמר ולא נשים, לפי שהנשים החלו לנקות עוד במוצאי חנוכה, ואתה, לא נראה לך שהגיע הזמן להחזיר כבר את החנוכיה למקום שלה?

ואותו פורים החל בשישי ובשבת ובראשון נקרא פורים משולש, משולש על שום מה, על שום שהמן הרשע משולש היה, ככתוב בסנהדרין "אם ישראל אין עושין תשובה... הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזירותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב", מכאן שתפקידו של המן בעולם להכות על קודקודם של ישראל, ואין קודקוד אלא למשולש, מכאן שהמן משולש הוא. ואף אוזניו משולשות, שעל כן מצווה לאכול בפורים אוזני המן ולומר בהאי לישנא: אוי, זה פרג, הייתי בטוח ששוקולד.

שבע ועשרים ומאה מגדנות

וכעת נבאר מקצת הלכות הנוגעות לפורים המשולש, למען יידעו בני ישראל כיצד לחשב את זוויות החג השונות ולהוציא מהן טנגנס וקוסינוס ושאר מרעין בישין.

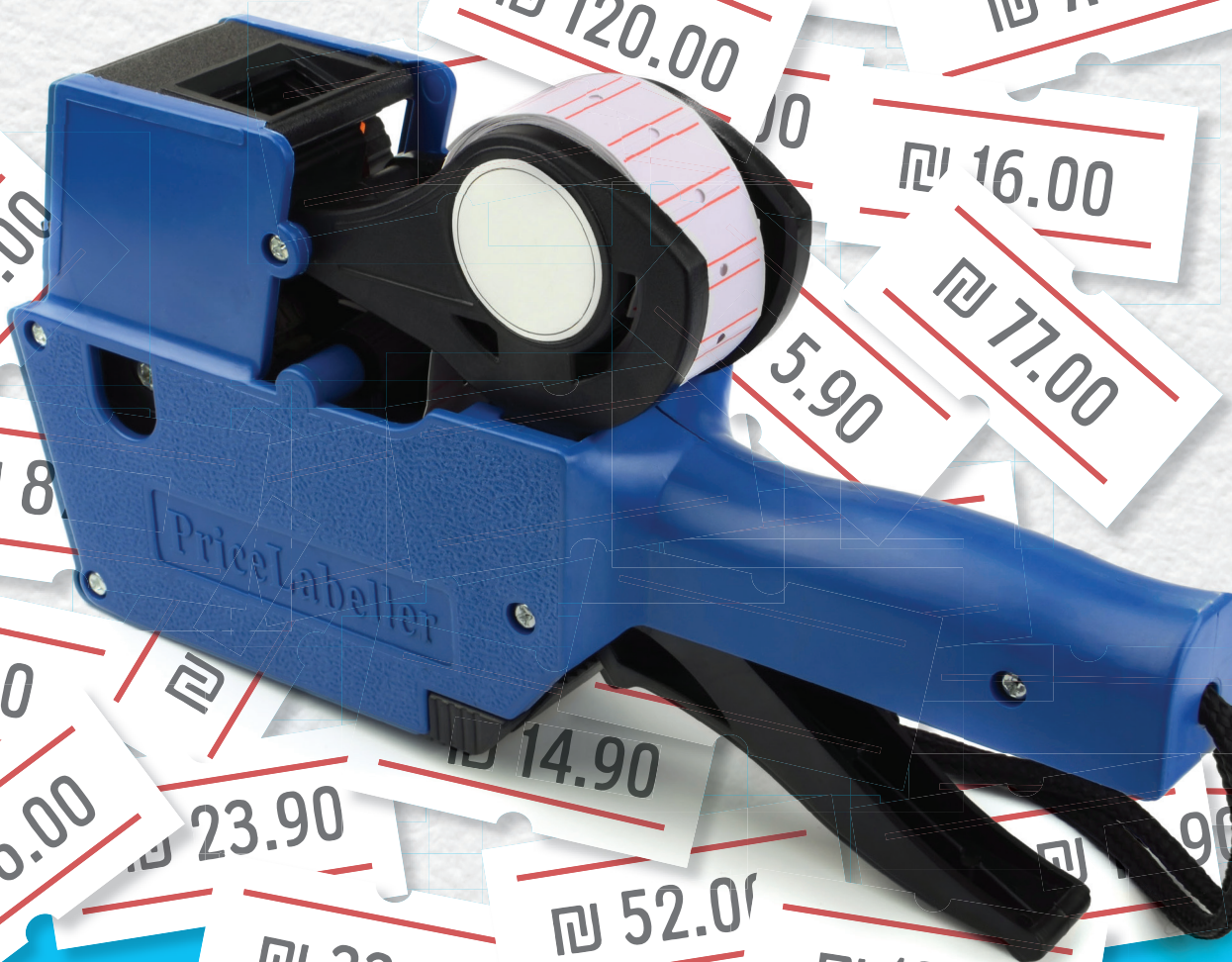
א. במוצאי תענית אסתר ילכו לבית הכנסת לשמוע מגילה. והירושלמים הרגילין להתנשא על השפלתיים לא ישפילו השנה כמימים ימימה, שאף הם ייאלצו לרעוב בזמן המגילה ולדחוק בקורא שירוך מהר עם הקריאה, כנאמר "הרצים יצאו דחופים בדבר המלך", אל תקרי מלך אלא מלח, בעצם אל תקרי כלום רק תסיים כבר.

ב. הנוהגים לשטוף את בתיהם בליל שישי לא יעשו כן, לפי שממילא מחר הרצפה תימלא יין ושברי בקבוקים ונוזלים אחרים שעדיף לדלג עליהם כרגע. ויש אומרים שאדרבה, ישטפו את הבית מדי חצי שעה למרות שזה לא יעזור אבל לפחות אשתך תרגיש שעשית משהו. ועל כל פנים אין יוצאין בשטיפה זו ידי חובת הכנות לפסח, שהן מתחילות רק לאחר החג ואז אל תדאג, אשתך כבר תשטוף אותך.

ג. נחלקו הפוסקים כיצד יוצאין ידי חובת סעודת פורים המשולש. שהנה מדי שנה בשנה משכימין בני ישראל בבוקר וקורין המגילה ולאחר מכן נשותיהם שולחות אותם לחלק משלוחי מנות מהודו ועד כוש, וכאשר הם חוזרים היא מעמיסה עליהם עוד שבע ועשרים ומאה מגדנות לחלוקה בשאר העולם, ורק בשעות

כשהאקדח הזה נשלך

אלפי משכחות מרימות ידיים...

עליית המחירים והשלכות המלחמה

הביאו ליותר מ-1,000 פניות חדשות לפעמונים בכל חודש!

תרמו לפעמונים ותעניקו למשכחות גם ליווי מקצועי
להתנהלות כלכלית נבונה לטווח ארוך, וגם סיוע כלכלי מיידי.

פעמונים
מגלים אחריות

1-800-35-10-12
paamonim.org

**מתנות לאביונים
נותנים דרך פעמונים!**
התרומה למשכחות תינתן להן 'בזביוס'

היום גלגל

עם עשרות מיליוני צפיות בכלטפורמות השונות, הצמד הקומי החרדי 'ברדק' כבר מזמן מצחיק לא רק את המגזר החרדי, תוך הקפדה שלא לגרום לפגיעה או זלזול בערכי היהדות או בבני אדם. בריאיון באווירה פורימית הם מספרים על המניין הסודי של קומיקאים בחודש אדר, אילו מערכונים הם מוחקים מראש וכיצד נולד הפאנץ' ההיסטרי "טוסטוס לא יעבור"

יוסף ארנפלד // צילום: מאיר אליפור

"אנחנו יותר מוחקים מאשר כותבים, כי המטרה שלנו בסופו של דבר היא לעשות טוב". מני וקשטוק (משמאל) ואפי סקקובסקי

הריאיון עם

הצמד 'ברדק', מני וקשטוק ואפי סקקובסקי, מתחיל באיחור קל שלהם עקב פקקים במרכז ירושלים. "כנראה מישו הדליף שאנחנו באים", הם מנסים לתרץ את העיכוב באהדה הרבה שהם זוכים לה בכל פעם שהם יוצאים אל המרחב הציבורי.

בתוך פחות מחמש שנים מאז יצאו לדרך עם המותג 'ברדק', הספיקו השניים ליצור באז חסר תקדים במגזר החרדי. משפטי מחץ כמו "טוסטוס לא יעבור" או "שטארקע גוים", שנלקחו מתוך הסרטונים שהנפיקו, הפכו למטבע לשון השגורה בפי רבים בציבור החרדי ואף מחוצה לו. על אף שהיה מדובר בחידוש שטרם היה כמותו בציבור שכמעט אינו צורך תקשורת מתוך אידיאל, הסרטונים המחויכים צברו תאוצה והגיעו לנתונים מרשימים של עשרות מיליוני צפיות בערוץ היוטיוב שלהם, כאשר חלק ניכר מהצפיות עוברות באמצעות הווטסאפ ושלל דרכים יצירתיות, ולא ניתנות למדידה.

חג הפורים שבפתח מהווה הזדמנות לשיחת עומק עם השניים, עד כמה שחוש ההומור שלהם מאפשר זאת. הפגישה שלנו מתקיימת בבית קפה ירושלמי, תוך כדי שהם מנסים לחטוף ארוחת צהריים בין אירוע אחד למשנהו. בטרם מתחיל הריאיון הרשמי, מני מבקש בקשה אישית מעומק הלב בנוגע לאופי הכתבה. "שלא יהיו בכתבה תיאורים בסגנון 'אמר מני בעודו לועס מלפפון ושומשום דבוק לו ללחי'". האם נענית לבקשתו? תיאלצו להתאזר בסבלנות עד סוף הכתבה.

מיהו ליצן?

אפי סקקובסקי (31), תושב בית שמש, נשוי לטובה ואב לשניים, הוא בוגר ישיבות ליטאיות. רוב השנים למד בישיבת רש"י בירושלים. מני וקשטוק (36), תושב בני ברק, נשוי ליפי ואב לילד, מגיע אומנם מבית חסידי, אבל גם הוא בוגר ישיבות ליטאיות, בהן ישיבת כנסת הגדולה.

ביהדות יש ביקורת על העיסוק בתחום הקומי, דוגמת "ובמושב לצים לא ישב" ו"ליצנות אחת דוחה אלף תוכחות". איך אתם, כבוגרי ישיבות, התגלגלתם

לחתום הזה של הומור ובדיחות? "חשוב להגיד ש'במושב לצים לא ישב' הכוונה למי שעושה צחוק מדברי תורה", מבקש מני להבהיר. "בכל פעם שהייתי אומר בדיחה בכיתה, הרב היה אומר: הו, ליצנות! לא, ליצנות זה מי שעושה צחוק מדברי תורה. אנחנו לא עושים צחוק מדברי תורה, אז זו לא ליצנות". אפי מגיע עם אמירה חדה יותר: "מי שחושב שזו ליצנות, הוא ליצן בעצמו".

הכישרון של השניים התפתח במשך הזמן באופן עצמאי, כל אחד בנפרד, עד שנפגשו דרכיהם. הכישרון של אפי החל לבצבץ במהלך לימודיו בישיבת רש"י, שם הופקד על כל דבר שבענייני השמחה. "לא אשכח שיום אחרי אחד הקעמפים, הרב שלי הגיע אליי עם מסר חשוב: אם לכן אדם יש כוחות ויכולות, הוא חייב להשתמש בהם. החוכמה היא לדעת להשתמש בהם בטוב. זה הייעוד שלנו. מי שלא עושה את זה הוא פושע, וחס וחלילה יכולים לקחת ממנו את זה. כל החיים שלי אני עם התחושה הזאת", הוא אומר. "הגישה שלי, וגם של מני, בריאה מאוד לגבי זה: אנחנו מאוד שלמים ואוהבים את מה שאנחנו עושים".

מני נמצא בתחום הווידאו כבר ארבע עשרה שנה, בתור במאי, צלם, כותב, עורך - כל מה שקשור לקולנוע. "התחלתי כעורך וידאו, והמשכתי כצלם ובמאי. היום אני כבר מלמד בבית הספר לקולנוע ביד בנימין. לפני בדרך הייתה לי התנסות קטנה - סדרת מערכונים קומיים בשם 'קיש קיש קריא', אבל זה הקדים את זמנו. אף אחד לא היה באינטרנט", הוא מאבחן, ונוכח בתחילת דרכו: "תמיד אהבתי הומור. זה התחיל מזה שבקעמפ של ישיבת כנסת הגדולה עשינו סרט קומדיה, ואני הייתי הבמאי. ישבו בהקרנה 300 איש ונקרעו מצחוק. אמרתי לעצמי: את זה אני אוהב וזה מה שאני רוצה לעשות בחיים. ואז נפגשתי עם אפי".

חבר משותף, לקוח שמני ערך בשבילו את הסרטונים שבהם אפי הופיע, קישר ביניהם. "כבר כשערכתי את זה, ראיתי שהוא שחקן מעולה", מפרגן מני. באותם ימים אפי עוד היה רווק ביישיבה ולא ראה את עצמו הופך לכוכב רשת חרדי. חלפה תקופה, אפי התחתן ואז הגיעה הקורונה שטרפה את הקלפים. מלכתחילה אפי תכנן להיות אברך חצי יום. "אישה אחת התלוננה על בעלה: מה זה שאתה לא לומד? אמרת שתהיה אברך חצי יום. הוא עונה: הגזמת. הייתי כבר יומיים", מציין אפי. "אז אני באמת הייתי חצי יום אברך, ואז התחילו הסגרים של הקורונה וישבתי בבית משועמם. אשתי אמרה לי: אולי תתקשר אל ההוא שסיפרת לי עליו בפגישות? אמרתי: יאללה. והשאר היסטוריה".

לסרטון הראשון של 'ברדק' קדמה חצי שנה של תכנונים, כתיבה וסיעור מוחות. "היום זה נראה מובן מאליו: מערכונים קצרים של שלוש או ארבע דקות. אבל בציבור החרדי זה ממש לא מובן מאליו", מחדד מני. "לקח לנו הרבה זמן להתבשל. בגלל שהייתי כבר מעורב בתעשייה הפעלתית הרבה מהקשרים שלי. הבאתי חברים שלי מהתעשייה לשחק אצלנו תמורת ברטר. כך,

**מני וקשטוק:
"אחד הדברים שיש
לי עליהם גן עדן
עצום זה הפעמים
שהייתה לי בדיחה
ולא אמרתי אותה, כי
חשבתי שזה יבוע
במישהו. אין דבר
יותר קשה בעולם
מאשר שיש לך
בדיחה, והיא עומדת
בקצה הלשון, ואתה
עוצר אותה. גם
בכתיבה"**

לאט לאט, זה צמח וגדל".

אפי: "לא ידענו מה יהיו ההשלכות, עד כמה זה יצליח, אבל היה לנו ברור שזה יצליח. דברים ישיבתיים שהייתי עושה, הכי פשוטים שיש, במצלמה ביתית - אנשים היו שולחים אחד לשני במייל. הייתי רואה שיש לזה תפוצה", הוא מתאר. "כך זה גם כיום. אפילו שהמספרים שלנו ממש יפים באינטרנט המסורתי, הזירה שלנו היא לא רק האינטרנט. זה הווסטאפ, זה קבוצות המייליים. הכוח הוא לאו דווקא הצפיות ביוטיוב. כמה שהן מרשימות וגדולות ויפות, הכוח שלנו הוא שאנחנו מגיעים לכל אחד, גם אם אין לו אינטרנט שפתוח ליוטיוב".

מני מסביר מדוע הוא רואה במערכונים אפילו שלירות, פרט להנאה שביצירה: "צריך לזכור שלא נכנסנו לשממה. היו אנשים באינטרנט, לא גרמנו לאף אחד להכניס אינטרנט הביתה. אם אנשים כבר נמצאים באינטרנט, עדיף שהם יראו את הדברים שלנו מאשר אלף ואחד דברים שלא כדאי שהם יראו. לכן אני שמח על כל אחד מהתכנים שיצרנו, כי על כל תוכן ותוכן שיצרנו,

יכול להיות שזה הגיע כאלטרנטיבה לתוכן פחות טוב".

באיזה שלב זה הפך להיות מסחרי?

מני: "היו כמה וכמה פניות, עד שהגיעה הפנייה המתאימה. מראש ידענו שנעשה פרסומות, כי בסופו של דבר מישו צריך לממן את זה. עם כל הכבוד, זה עולה הרבה כסף".

"גם בנוגע לעיתון - כמה עמודים יש בעיתון? לפי כמות הפרסומות. כשאין הרבה פרסומות, העיתון דק יותר", מזכיר מני. "אז ברור שתמיד משהו צריך לממן. הגדולה שלנו היא לשמור על כך שגם הפרסומות הכי פרסומיות שלנו הן עדיין מערכונים מצחיקים. קח מתוך הפרסומות שלנו את הפרסומות, עדיין יישאר מערכון מצחיק. זה win-win".

מה יקר יותר, אשכנזי או ספרדי?

במשך הזמן גיבשו השניים גבולות גזרה ברורים על מה יצחקו ועל מה לא. "מעל הכול, לא נצחק בשום אופן על כל הדברים שקשורים לערכים שלנו, ליהדות", מציין מני. "אנחנו לא נצחק על אנשים אישית ואנחנו לא נזלזל בערך קדוש, לא לשון הרע, לא רכילות, לא על פסוקים, לא על תשמישי קדושה. אין מצב שנפתח ספר תורה וניקרע מצחוק. זה דברים פשוטים. לפעמים אנחנו לא רוצים לצחוק על מישו אחר גם אם הלכתית זה בסדר, אבל חברתית מדובר במשהו רגיש מדי".

יש מקרה שהתלבטתם עליו?

"כן, בלי סוף. אנחנו יותר מוחקים מאשר כותבים, הרבה יותר מורידים חומרים, כי זה יכול לפגוע באחד וזה יכול לפגוע באחר. יש לי הרצאה שמדברת על מאחורי הקלעים של ברדק ועל התרבות החרדית. הרבה פעמים אני מעביר אותה לציבור החילוני. לא פעם אני שואל אותם: למה בשם הסאטירה מותר לצחוק וללעוג לכן אדם? כשב'ארץ נהדרת' לוקחים פוליטיקאי שלא מסכימים איתו ורוצים לבקר אותו - מותר לעשות אותו שמן, מגמגם ומכוער? מי התיר את זה? כן, גם לסאטירה יש גבול. אתה רוצה לבקר אותו? תבקר את המהלכים שלו. לעשות אותו מגמגם ומכוער? אין מצב. לכן אפילו חברי כנסת חרדים שיש לנו ביקורת כלפיהם, לא ניגע בהם כך. בסופו של דבר, חברי כנסת הם שליחים. אנחנו יותר מוחקים מאשר כותבים, כדי לא להיכנס לשום פינה, כי המטרה שלנו בסופו של דבר היא לעשות טוב. אם כדי לעשות טוב ולהצחיק מישו נעשה גם רע, אז מה זה שווה?" הוא תוהה.

איך בעצם נולד מערכון?

"בתור יהודים דתיים, יש את הבסיס של מעגל השנה שמאוד עוזר למקד, אבל לא מעט נושאים למערכונים מגיעים מהחיים עצמם. לאחרונה עשינו קצת סדר

ברשימת הנושאים שיש לנו עליהם מערכונים. הרוב די מפותחים. היה שם בערך 150, והם רק על נושאים שעלינו עליהם במהלך החיים", מספר מני. "לדוגמה, עברתי דירה ובדקתי את המזוונות. הסופר אמר לי: שמע, המזוונות כשרות, אבל זה עדות המזרח. שאלתי אותו: זה בעיה? והוא אמר לי: לא יודע. אתה אשכנזי - כדאי להחליף. שאלתי אותו: כמה זה עולה? והוא אמר לי: חמש-שש מזוונות - 2,500 שקל. אמרתי לו: וואו! כבר שווה לי להפוך לספרדי, זה יותר זול. זאת הייתה שיחה אמיתית, ומשם זה נהפך למערכון שלם - אחד המצליחים שלנו, כמעט מיליון צפיות - שבו אני מגיע לסופר סת"ם והוא אומר: זה עדות המזרח. אז אנחנו מתחילים, ואני אומר לו: אהפוך לספרדי, והוא עונה: מה נראה לך? יותר יקר להיות ספרדי. משם מתפתח המערכון - מה יותר זול, להיות ספרדי או אשכנזי".

אתם מקבלים רעיונות גם מהקהל?

"כן, אבל רוב הפעמים זה לא מתפתח למערכון. בן אדם שזה לא המקצוע שלו, לא כל כך מבין. לפעמים אנשים זורקים רעיון שלא תמיד נהיה מערכון בסוף, אבל הוא הופך להיות הבסיס של מערכון מצחיק מאוד. זה כמו כל קריאייטיב בעולם. אני אומר לסטודנטים שלי: אם אתה צריך רעיון למשהו ואתה תשב מול הסמן הריק - קשה מאוד למצוא רעיון ככה! רעיונות מגיעים תמיד מדברים אמיתיים. לכן תמיד תדבר עם אנשים, תחשוב על אנשים".

כלומר, לכתוב תוך כדי תנועה.

"כן, לפעמים כשאני צריך רעיון אני נכנס לגוגל, סתם כותב. לא בשביל לקחת בדיחות מגוגל. נניח, אם אני רוצה בדיחות על מסעדה - אכתוב בגוגל מסעדות, אקרא תפריטים, כי זה מה שיביא לי את הרעיון".

"אייזנבאך זה שכן שלי!"

עד היום הנפיקו 'ברדק' יותר מ-80 סרטונים, כמחציתם מסחריים. נתוני הצפייה של הערוץ ביוטיוב מרשימים, עם יותר מ-40 מיליון צפיות. "אם ניקח את כל הפלטפורמות - גם הרשתות החברתיות האחרות, גם אנשים שמעבירים במייל, וגם ווטסאפ - אני מאמין שאנחנו מגיעים לאזור ה-90-100 מיליון צפיות של כל המערכונים ביחד".

אחד הסרטונים שהגיע לשיא מבחינת מספר התגובות היה סרטון הפרסומת של ג'אמפ. בסרטון מישו מחזיר לשכן בקבוק ג'אמפ שלוה ממנו, ואז הלה אומר: זה ריבית. כשהוא תוהה מדוע, התשובה היא: "כי הבאנו לכם את המהדורה הישנה והחזרתם לנו את המהדורה החדשה". הלווה משיב: זה אותו דבר, אבל השכן מתעקש: לא, זה עם יותר פרי. "קיבלנו המון תגובות, כולל מחילונים, ברמה שעשו על הפרסומת הזאת עבודות בבתי ספר

אפי סקובסקי: "בעבר לא הייתי רואה בזה שליחות. אבל ככל שעברו השנים, ואני מקבל עוד תגובות, התחלתי לחשוב אחרת. פגשתי אישה שסיימה שנת אבל על בעלה. היא סיפרה שביום שבו הוא נפטר מישהו שלח לה סרטון חדש של ברדק. היא ובעלה ישבו וראו את זה וצחקו. זמן קצר אחר כך בעלה נפטר. מסתבר שיצאה נשמתו בברדק"

לפרסום. גם החילונים התלהבו מזה כפרסומת שהייתה עשויה טוב והעבירה את המסר, אבל גם אברכים שלא יצאו מעולמה של תורה הגיעו אליי כמה וכמה, ואמרו לי: שמע, הסרטון יפה, אבל זה בכלל לא שאלה הלכתית. זה ברור ש... וכאן קיבלתי חמש תשובות שונות מחמישה אנשים שונים. אגב, אני עד היום לא יודע מה התשובה", הוא מוסיף.

אחד האלמנטים שסייעו למערכוני 'ברדק' לתפוס תאוצה היו הדמויות הסטגוניות שפיתחו בסדרת מערכונים, כמו אייזנבאך מהשטיבלך במאמה שערים, שמארגן הפגנות נגד כל דבר שזו כחלק מארוחת הבוקר שלו, או מיסטר גולדבלום, הגביר הנודע, שמחזיק את כל עולם התורה שרועד מפחד לקראת הביקורים שלו במוסדות. ההצלחה של הדמויות הייתה כל כך גדולה, שהצופים היו בטוחים שאלה אנשים אמיתיים. "הרבה אנשים היו אומרים לי: אני מכיר אותך, הוא שכן שלי", מעיד מני.

"זה המון השתלשלות שקרתה בסייעתא דשמיא", מוסיף אפי. "זה התחיל מרעיון עתיק, ואז ביחד זה התפתח בכתיבה. כל המשפטים שלנו לא קרו בפוקס. למשל, אם אמרתי איזה משפט, מני עלה על זה שזה משפט נכון. באופן כללי, כל הכתיבה והיצירה שלנו היא בחברותא". מני: "טוסטוס לא יעבור" זה משפט שעלינו עליו כשחידדנו את התסריט שבו אייזנבאך עולה לטנדר ומתחיל לדבר. אמרתי לאפי: קדימה, תגיד את הטקסט שלו. אפי שפך שם איזה חמש דקות. אנחנו נחסום את הזה, אנחנו נעשה הבדלה, וטוסטוס לא יעבור. הופה! עצור! מה אמרת עכשיו? תחזור! טוסטוס לא יעבור - זה משפט. אבל לא חשבתי שזה יתפוס עד כדי כך".

פרט לסאטירה, יש מקום לביקורת חברתית?
אפי: "אף פעם לא עמדתי עם לוח מטרות וכיוונתי למשהו ספציפי. אנחנו לא עומדים עם חץ ואומרים: אוקיי, יש בעיה חברתית כזאת".

היה לכם מערכון שרמז לכך שראשי ישיבה עפים על עצמם יותר מדי.
"אני לא בא מהמקום הזה", הוא מכחיש. **באותו מערכון הובלע שגם כשהם הולכים להוריד את הובל, הם מתלבשים כמו לשיעור כללי. לא אמרת לעצמך בעצם: בוא נכניס אותם לפרופרציות?**
אפי: "לא, זה התחיל מזה שזה הצחיק". מני: "אף פעם לא אמרנו לעצמנו: אוקיי, איך אנחנו מוכיחים את הציבור עכשיו? קטונתי, מי אני? כן יש תופעות חברתיות שעלה לי רעיון מצחיק לגביהן, אז אמרנו: אוקיי, זה מצחיק לבקר אותן וזה גם לא יפגע באמת באף אחד, כי זו ביקורת על החברה ולא על בן אדם ספציפי. כשעשינו מערכון על ועדת קבלה, שמגיע מישו או אשכנזי או ספרדי, זה סוג של ביקורת. אבל לא החלטנו לעשות משהו על גזענות. אלא זה מצחיק, זה טוב, זה גם כמובן סאטירה - אז מצוין. אין לנו מטרה לתקן את הציבור".

מאז שיצאתם לדרך קיבלתם תגובות חיוביות, או שגם יצאו נגדכם בפשקווילים?
אפי: "להפתעתי, חוץ מפעם אחת שמישהו

לך? כמובן, צריך גם לדאוג לפרנסה של המשפחה. פעם הייתי אומר שאני לא חייב להצחיק. היום אני מבין שגם אם יום אחד אני זוכה בלוטו ואני מסודר לכל החיים, אני חייב להמשיך לעשות את זה, גם אם אני לא רוצה".

גם ילדים חילונים מזהים ברחוב

ביום-יום אתם אנשים של בדיחות?

אפי: "ביום-יום אני לא הכי מצחיק של החברה, אלא אחד שזורם. מאז שיש את ברדק, פחות דחוף לי בחיים להצחיק אנשים. המקום הזה הרבה יותר מלא לי. אני מתאר לעצמי שלפני ברדק אולי זה היה לי יותר בוער, אבל היום יש לי פחות צורך נפשי להצחיק".

מני: "אין דבר יותר כיף בעולם מלהצחיק אנשים - לא משנה אם זה מערכון של מיליון צפיות, או לשבת אחד על אחד עם בן אדם ולגרום לו לצחוק. איזה ערך יותר גדול יכול להיות מלגרום לבן אדם להיות שמח? גם ביהדות. האם אני הולך ברחוב ואומר: אוקיי, איך אני מצחיק אנשים? לא. אבל תמיד כיף לי להצחיק אנשים".

יש מחשבות להתרחב לעוד מגזרים, או שהפאנצ'ים הפנים-חרדיים הם המומחיות שלכם ואין לכם סיבה לפזול החוצה?

מני: "יש הרבה דתיים שאוהבים אותנו וצופים בנו, אבל

חלק מהפאנצ'ים. בנוסף לכך הם אומרים: בחדשות רואים כל כך הרבה רע על החרדים, כיף לראות את החיים של החרדים גם בקטע טוב, שהם יודעים לצחוק, שהם יודעים ליהנות, שהם יודעים לשמוח, ולא רק ביקורת". אפי: "כמו שאפילו אני אוהב לראות סרטון הצצה למאמה שערים. זו עוד זווית על המגזר שמאוד מסקרנת את המגזר הכללי. לא מפסיקים לעשות עליו כתבות, על הצ'ולנטיות ואיך הם אוכלים ואיך הם שותים, על התרבות החרדית. זאת ההצצה הכי מגניבה שיש".

מה לגבי שילוב של אנשים עם כיפות סרוגות במערכונים?
"אנחנו מאוד רוצים לשלב יותר דמויות של דתיים לאומיים", מגלה מני. "הסיבה שאין יותר דמויות כאלה אצלנו היא בגלל שכשאנחנו צוחקים על חרדים, זה בסדר כי אנחנו מגיעים משם. אבל בכל פעם שאנחנו רוצים להכניס דמות של דתי לאומי, אנחנו אומרים: רגע, אם הדמות הזאת תצא לא הכי טוב בעולם, מה יגידו? עד שהכנסתם דתי לאומי, עשיתם אותו הרשע? לכן אנחנו מאוד רוצים, אבל מאוד נזהרים כדי שלא ייפגעו מזה".

פורים כבר כאן, המאנטיים של אנשי הקומדיה. אבל לצמד ברדק יש זווית קצת אחרת לימים האלה. "חודש אדר הוא חודש הרחמים והסליחות שלנו", חושף אפי. "כמה שאתה יותר משקיע בבדיחות של פורים, כמה יהיה כל השנה". מני מוסיף: "פורים זה ראש השנה. עכשיו באדר אנחנו קמים לסליחות כל יום, יש סליחות של קומיקאים, מספרים שם בדיחות לא מצחיקות ואומרים סליחות. בסוף התפילה תוקעים ברעשן".

איפה מתקיים המניין הסודי הזה?
מני: "אני לא יכול לגלות לך. אבל אחד הדברים שיש לי עליהם גן עדן עצום זה הפעמים שהייתה לי בדיחה ולא אמרתי אותה, כי חשבתי שזה יפגע במישהו. אין דבר יותר קשה בעולם מאשר שיש לך בדיחה, והיא עומדת בקצה הלשון, ואתה עוצר אותה. גם בכתובה".

בפורים דופקים אצלכם יותר שנוורים, או יותר כאלה שרוצים פאנצ'ים?
"אלה שרוצים פאנצ'ים", מאשר מני בצחוק. "לפעמים כשעוצר אותנו מישו ברחוב, יש לו ציפייה שנצחיק אותו. עכשיו, אין לי קלפים לעשות קסם. זה יבוא אם תהיה זרימה, אם תהיה שיחה. אבל אפילו לשיר אני לא יכול. מבקשים מאיתנו הרבה פעמים לבוא לשמח ילדים חולים. מבחינתי, לשמח ילדים חולים זה פסגת החיים שלי".

כותרות העיתונים בימים ההם, בזמן הזה
מדור סאטירי, אין לייחס לנאמר בו שום משמעות אחרת
או משמעות כלשהי בכלל דביר שרייבר ועמיתיו שילה

- העיתון שידע ראשון גם אם שום דבר לא נכון

בלעדי בגיליון
סוף השבוע,
ריאיון עם המן:
"רק אותי אסתר
הזמינה למשתה
עם המלך, ואפילו
קיבלתי ממנה ביפר
חדש משוכלל!"

צילום: חיים גולדברג, פלאש 90

סקר עדכני: מרדכי היהודי רצוי לרוב אחיו.
יאיר לפיד בתגובה: אנחנו הרוב!!!
מסתמן: הפרקליטות תגיש נגד
מרדכי כתב אישום בגין סיקור חיובי

מקור בארמון המלך: פתחנו בהליך הדחה של ושותי, מקווים שהיא לא תפסול את זה

יאיר לפיד: "לא יודע למה אומרים
שאסתר נושאת חן בעיני כל רואיה,
רק מלהסתכל עליה מגיעה לי העלאה"

צילום: חיים גולדברג, פלאש 90

בגתן ותרש: לא סירבנו
לשמור על אחשוורוש, רק לא
התנדבנו להשאיר אותו בחיים

הפרוטוקולים הסודיים נחשפים: בלילה ההוא נדדה שנת המלך אבל ראש השב"כ
שלח לו מסר מרגיע: "לך לישון ואל תדאג, גם אם תפרוץ מלחמה לא נעיר אותך"

פשרה של הרגע האחרון: במקום
להדיח את ושותי אחשוורוש
ידיח כלים, והיועמ"שית תוציא
לנבצרות את נתניהו

נתונים מדאיגים ממשרד
הבריאות של חמאס:
בשושן הבירה לבדה
הרגו היהודים ואבד
חמש מאות אלף איש!
מתוכם 150% נשים
וילדים עד גיל 35!

שופטת בית
המשפט העליון
תבקר את בני
המן התלויים
כדי לוודא שיש
להם מספיק
נייר טואלט

שומרת הסף

המלך ביקש להביא
לו את ספר הזכרונות
אך סורב על ידי הייעוץ
המשפטי: התחקירים
יבוצעו אך ורק על ידי
הגורמים המוסמכים

צילום: אבישלים ששון, פלאש 90

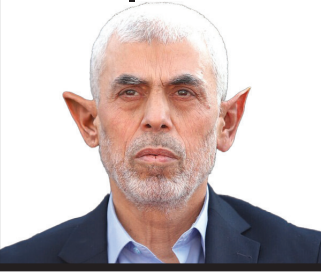
היועמ"שית פוסלת את מינוי
מרדכי למשנה למלך: "ניגוד עניינים
בוטה והטיה לטובת היהודים"

המן: "כסוק לי כסוק"
בני"ש: "שמח ששאלת,
בדיוק הכנתי דך מקורות
קצר של שמונה עמודים"

אשת המן: "אם מזרע
היהודים מרדכי אשר
החילות לנפול לפניו..."
המן: "טוב חפרת, זה
מעניין לי את קצה הזרע"

**עצרת
האו"ם:**

להפסיק מיד את
הרג החפים מפשע
בשושן, אפילו
היהודים אומרים
שפני המן חפו

אסתר: "אם על המלך טוב, יינתן גם מחר
ליהודים אשר בשושן לעשות..."
אחשוורוש: "לפני שאת מבקשת עוד יום -
את יודעת מה זה פורים משולש?"

**מבוכה בטקס האוסקר:
סרט שלא משמיע את
ישראל הצליח להגיע לגמר**

את המן תלו על עץ גבוה, את ויזתא
על עציץ. דוברות בית המשפט
מבהירה: לא מדובר בעציץ יצחק עמית

בחן את עצמך:
האם אתה יהודי?
מאת יא"א פינקיאן

- עם מי אתה הכי מזדהה במגילה?
1. מרדכי
 2. חרבונא
 3. שונאי ישראל המסכנים שנטבחו על ידי היהודים
- אתה שומע שרוצים להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים. מה אתה עושה?
1. מה זאת אומרת? הולך להינקם מאויבינו!
 2. נכנס לממ"ד
 3. יוצא במבצע התרמה למען תושבי חווארה
- מי אשם בגזירה של המן?
1. המן
 2. אחשוורוש
 3. ביבי
- אחשוורוש מתיר ליהודים להינקם מאויביהם. מה עמדתך?
1. ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם
 2. מה שהקבינט יחליט
 3. זו לא היהדות שלי
- למי תתחפש בפורים הקרוב?
1. לחייל עם פאץ' "משיח"
 2. לא מתחפש. מה אני, ילד?
 3. למנסור עבאס

נשיא בית המשפט העליון במסר
לבני המן: דלתנו פתוחה בפניכם
בכל עת כדי לסכל את עצת מרדכי

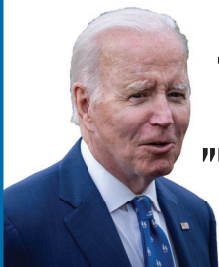
אסתר המלכה מסרבת לשאת בנטל.
מרדכי היהודי: כי אם החרש
תחרישי בעת הזאת אנחנו נשלול
לך את הסבסוד למעונות

**"תגיד, למה
לא עושים
ליועם"שית שימוע
לפני פיטורים?"
"היא לא מוכנה
להגיע, אומרים
שצמחה לה קרן"
"איזו קרן?"
"הקרן לישראל
חדשה"**

**גורמים מדיניים: הושגה פריצת
דרך עם המן, נמלא את דרישותיו.
ביקורת בימין: לא עדיף
שנמלא אותו בפרג?**

"מי הוא זה ואיזה הוא, שאל ביידן.
אמרתי לו: 'ג'ו, אתה ממילא לא
תזכור'. אז הוא אמר לי: 'מי זה ג'ו?'"
(אנתוני בלינקן נזכר)

סיכום:
5-7 נקודות: אתה נער גבעות מזוקן ומזיע
מבית השחי, בושח וחרפה, אתה לא היהדות
שלי. הלוואי שיפנו אותך מהבית ויחסמו
אותך באיילון.
8-10 נקודות: יש לך פוטנציאל אבל אתה
עדיין רחוק ממנו. עליך להשתחרר מדעות
ביביסטיות קדומות ולצפות יותר בארץ
נהדרת.
15 נקודות: אתה יאיר גולן או שאתה סתם
שמח לראות אותי?

חדש לתינוק אחית סים-אמל"ק:
**אחית אמלק - אמלק אחוי ואנוקה כנצנת,
לאא צכעי מאכל וכתוספת ויטמינים.
חמודי קח עוד לך, תאחה את זכר אמלק!**

צילום: שלומי יוסף

התחלה// נולד בשנת 1980 באיספהן שבאיראן, שנה אחרי המהפכה האסלאמית שבה עלה לשלטון האייתוללה ח'ומייני. הבכור מתוך חמישה אחים, גדל במשפחה מסורתית.

אבא// יעקב ז"ל. היה מנהל סניף בנק באיספהן, ובשלב מסוים בעקבות יהדותו שללו ממנו את התפקיד. "הורידו אותו בוותק ובדרגה, וזה השפיע באופן משמעותי על המצב הכלכלי של המשפחה שלנו. זה חלק מהאנטישמיות המובנית בתוך החוקה של איראן". עלה לארץ במצב בריאותי מורכב ונפטר אחרי שנים אחדות.

אמא// אילנית, עקרת בית במשך שנים רבות ועד היום.

יהודי גאה// באותם ימים לא היה פשוט למשפחה יהודית־מסורתית להתגורר בתוך עיר מוסלמית שמרנית־לאומית. "היו בעיר לא מעט מקרי אנטישמיות. חוויתי כאלה בעצמי. חטפתי מכות ואלימות מילולית. בשביל למזער את מקרי האנטישמיות היה צריך להנמיך פרופיל, ואני לא הייתי מוכן להוריד פרופיל. כשהיו תוקפים אותי, הייתי הולך איתם מכות".

ספסל הלימודים// ילדותו עברה עליו בצל השנים הסוערות של ראשית משטר האייתוללות ושל מלחמת איראן-עיראק. מכיתה א' ועד שעלה ארצה למד בבתי ספר מוסלמיים. "הייתי היהודי היחיד בכיתה, אבל היו עוד שמונה תלמידים יהודים נוספים בבית הספר. מגיל 13 חיינו בקהילה מוסלמית חזקה עוד יותר. למדתי איתם הכול, אסלאם, שיע, הלכות דת וכדומה".

אנטישמיות בין הטיפות// אחרי שסיים כיתה י"ב, הלך ללמוד הנדסה אזרחית באוניברסיטת כאשאן, המרוחקת שלוש שעות נסיעה מאיספהן. "הייתי היהודי היחיד בכל העיר, אבל חוויתי בה פחות אנטישמיות. האנטישמיות אצל ילדים באה לידי ביטוי בכך שהולכים מכות. באוניברסיטה אף אחד לא הולך מכות, אבל השיח הפוליטי והאידיאולוגי חי וקיים. היו שם לא מעט קריאות נגד מדינת ישראל, קריאות לשחרור ירושלים וטקס שריפת דגלי ישראל. כולם ידעו שאני יהודי ושהעמדות שלי הן פרו־ישראליות, הלכתי בזהירות בין הטיפות. אף פעם לא הסתרתי את עמדותיי. בהתאם לגבולות הגזרה של המשטר האיראני, הייתי תומך של ישראל".

מעפיל// בשנת 2003, בשלהי שנת הלימודים השלישית, עוד לפני שסיים את התואר הנסכף, עזב את הלימודים ועלה ארצה לבדו דרך טורקיה. המשפחה נשארה מאחור, אך הצטרפה אליו בהמשך במהלך השנים 2007-2008.

קיבוצניק// בארץ היו לו כמה קרובי משפחה, אך הוא בחר להתגורר בקיבוץ בארות יצחק. "בגלל שהייתי רגיל לשיח פוליטי ביטחוני באיראן, גיבשתי לעצמי תוכנית ברורה וידעתי לאן אני רוצה ללכת. כששאלו אותי בסוכנות היהודית לאן פניי מועדות, אמרתי שאני רוצה לגור בקיבוץ. כך במשך שנה וחצי גרתי בקיבוץ בארות יצחק. חצי יום למדתי עברית באולפן, ובחצי היום השני

אליהו יוסיאן

44

נשוי ואב לשלושה

יליד איראן

מומחה לאיראן

ויהדות. העובדה שאני מביא פן ציוני־יהודי ופריג' מביא את הפן הערבי־מוסלמי־ישראלי, שופכת הרבה יותר אור לאזרחים הישראלים על איך שאנחנו חיים".

שושן פורים// "בתור ילד, חג הפורים באיראן היה חג פנימי של הקהילה היהודית שחגגו אותו בבית הכנסת עם מגילת אסתר וזהו. לא הייתה לזה תהודה ברחוב המוסלמי. בשנים האחרונות פורים הפך להיות חג מאוד פוליטי בעיני המשטר האיראני. הם רואים בו חג של יהודים שחוגגים השמדת איראנים. לכן יהודי איראן לא נמצאים במצב שמאפשר להם לחגוג את פורים כמו שצריך. חוגגים את פורים באופן של 'כבדהו וחשדהו' ומקפלים את האירוע".

חג גדול ליהודים// כשהגיע לארץ, גילה שכאן החגיגה היא אחרת לגמרי. "עשו לחג תהליך מעריבוזיה עם תחפושות של דמויות מהתרבות המערבית. האם חוגגים את הצלת עם ישראל, או סתם רוצים לעשות חפלה? פורים היה המבצע הראשון בתולדות ההיסטוריה היהודית של המוסד היהודי ששולח את זרועותיו לתוך ממסד של אויב כדי לחסל אותו. כמעט כל החגים של עם ישראל הם חגים של ניצחון. אם לא היינו מנצחים - היינו היום מתאבלים. לכן, מבחינתי זה אירוע היסטורי פילוסופי. בבית יש לי שיח

היא לא מטרת המלחמה. מטרת המלחמה היא לנצח את האויב. במדינת ישראל החליפו את המטרה להחזרת החטופים. אם מחר בבוקר החטופים חוזרים, זה אומר שהשגנו את מטרת המלחמה? הרי חמאס עדיין על הרגליים ומכריז שהוא מתכנן לעשות אירוע דומה. אם נסיים את המלחמה בהחזרת החטופים, בעוד שלוש או ארבע שנים נקבל עוד 7.10".

מכין את השטח// כמה חודשים אחרי פרוץ המלחמה, בעקבות הפרופיל התקשורתי הגבוה שקיבל, השתחרר מצה"ל. מאז הוא חוקר לעומק את איראן שאחרי המהפכה האסלאמית, ומתגייס להסברה בנושא איראן. "אני מתעסק הרבה בהרצאות, מקליט פודקאסטים, משתתף בפאנלים ומכין את עצמי בעזרת ה' לבחירות הקרובות. הכיוון הוא להשתלב ברשימת עוצמה יהודית או הליכוד".

רעידת אדמה// בשבוע שעבר, יחד עם דוד בן בסט ועיסאווי פריג', חנך בתחנת הרדיו רדיוס תוכנית חדשה בשם 'רעידת אדמה' שמשודרת בימי חמישי. "במדינת ישראל יש פער עצום בהבנת המורח התיכון, הבנת ערביי ישראל וההפרדה בין ערביי ישראל ובין אויבי ישראל. התוכנית היא לא עם יהודי ישראלי שחושב כמוני, אלא עם ערבי ישראלי. יחד אנחנו מנסים לקלף את האירועים מבחינת אסלאם, שיע, סונה, ציונות

נועל'ה בשרון

כשאוכל ואהבה נפגשים עם הציונות הדתית

נועל'ה מתחם האירועים של הציונות הדתית

ארועים עד 800 איש

ביחד נשמח. ביחד ננצח!

מהרו לסגור!

תאריכים אחרונים לחודשים סיון ותמוז
נועל'ה הבית של הציונות הדתית

1000 חוות דעת לא טועות

משעול גיל 1 כפר סבא

להזמנות: יורם 054-7009111

חפשו בפייסבוק נועל'ה אירועי בוטיק בשרון
Noale-events.co.il

יוסף ארנפלד

yosefpr@gmail.com

במגרש הביתי

אלה הלו"ז
סדר היום מתחיל בשש וחצי בבוקר, כשהילדים מתעוררים. "מארגן ולוקח אותם לגנים ולבית הספר. לאחר מכן יושב על לו"ז הרצאות, כתיבת מאמרים, הקלטת פודקאסטים וגיבוש הקמת העמותה."

שבת שלי
"זמן למשפחה."

סאפס
"שומע הכול כולל הכול. אוהב במיוחד לשמוע את השירים של שלמה ארצי, רמי קליינשטיין ויהודה פוליקר."

זאפת
משה רבנו ודוד בן גוריון. "משה רבנו היה גם דמות אידאולוגית וגם דמות מעשית. הוא הרים את הדגל של עם ישראל וגם היה מאבני היסוד של הקמת ממלכת ישראל באותן שנים. כך גם בן גוריון, איש אידאולוגי של הקמת מדינה יהודית לעם היהודי וגם איש עשייה שבפועל יישם זאת. בשניהם יש המון מאפיינים של מנהיגות, ראייה לטווח רחוק, תעוזה ואמביציה - כל אחד מהזווית שלו."

שאלה
"לרוות נחת מהילדים שלי."

לפזץ
"לקחת את מדינת ישראל כמושה מובן מאליו. הכי מפחיד אותי שיכול להיות שיום יגיע והנינים שלי שוב פעם יצטרכו לחיות בגלות."

שאלה
"באיראן היה לי מורה שתמיד היה שואל אותי מה אהיה כשאהיה גדול, ענית לו שכשאהיה גדול - אעלה לישראל. ברוך ה' עליי. בנוסף לכך, תמיד רציתי להיות באמ"ן בתפקיד ביון וכדומה, ואכן עשיתי זאת במשך 15 שנים, תודה לא"ל. היעד הבא הוא הפוליטיקה הישראלית."

עם הילדים על הנושא, במקום איזו תחפושת לבחור. לצערי הרב זה שיח שהולך ונעלם בצה"ל. השיח על הניצחון היהודי כבר לא מופיע בקוד האתי של צה"ל."

שליחות // בימים אלה עסוק בהקמת עמותה בשם 'לאומיות יהודית' שמטרתה חיזוק והסברת התודעה הלאומית היהודית "באמצעות כנסים, הרצאות, פנלים וכדומה, יחד עם הכרת השטח, סיורים בנושא עומק אסטרטגי ועוד". בנוסף לכך עוסק בהסברה ישראלית בשפה הפרסית, "תחום קריטי שחסר כמעט לגמרי. יש כיום קרוב ל-100 מיליון דוברי השפה, 90 מיליון נמצאים באיראן. אין אף גורם במדינת ישראל שמוכן לקחת על עצמו את הנושא ולהסביר להם כמה המשטר האיראני משקר, ומה הייתה האמת ב-7.10. אין שום גשר שמחבר בין עם ישראל אליהם. אין הסברה ישראלית בשפה פרסית אותנטית לאומה האיראנית, וזאת השליחות שלי."

אם זה לא היה המסלול // "בגלל המודעות האידאולוגית הפוליטית הגבוהה שיש באיראן, למדתי בבתי ספר שכולם דיברו בהם על דת, מדינה, פוליטיקה, צבא וביטחון. כבר מכיתה ג' ידעתי שאני רוצה לעלות לישראל ומה אני רוצה לעשות בה. תמיד ידעתי שזה הולך להיות מסלול החיים שלי, אף פעם לא חשבתי אחרת". ●

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

עובדים בתחפוש

התפעול השוטף והמשמעת המוסדית, כמו במשטרה ובמכבי האש ובצוותים של מטוסי נוסעים, ובשנים האחרונות אפילו במגן דוד אדום. יש משהו במדים ובדרגה שעושה לנו את זה.

אורח בחולצה שחורה. רק לאחרונה גורש, באירוע ראשון בהיסטוריה, ראש מדינה מהבית הלבן, בין השאר מפני שהתעקש להישאר בלבוש המלחמתי שלו - חולצת רוח שחורה, ולא הסכים לכבד את נשיא אמריקה בלבוש רשמי ומכובד יותר. זו לא הייתה הסיבה היחידה לכך שזלנסקי מצא את דרכו החוצה מהחדר הסגלגל עוד לפני שנפתחה מסיבת העיתונאים המתוכננת, וכך גם בוטלה הסעודה הממלכתית שחיכתה לו ולמאה מוזמנים נוספים (האוכל שנותר מיותרם חולק בין אנשי סגל הבית הלבן...). אבל לדעת פרשנים היא הייתה חלק משמעותי מהסקנדל: טראמפ לא היה מוכן לשתף פעולה עם ההצגה שנשיא אוקראינה רצה להציג לעיני כל העולם, ולכן זכה לזיכרון נשיאותי היסטורי בשידור חי.

גם בעולם הרפואה יש התייחסות למדים. החלוק הלבן, שהפך לאייקון, נכנס לשימוש רק במאה ה-19, כאשר הרופאים ניסו לבדל את עצמם מהקוסמים ורופאי האליל של התקופות הקדומות. עד אז רופאים הסתובבו בגלימות כהות דומות לאלו של אנשי הדת, מה שהעצים את הילת הסודיות וההיררכיה סביב המקצוע. הפציינט באופן טבעי מתייחס ביתר כבוד והערכה לרופא שלבוש באופן מכובד, עטוי בחלוק לבן כשלג ובסטטוסקופ. אולם מחקרים עדכניים מצביעים על כך שהחלוק הלבן עלול לשמש אמצעי תעבורה לחידקים, כך שמומלץ לצוותים הרפואיים ללבוש בגדים עם שרוולים קצרים, לשמור על חלוקים נקיים ולהחליפם תדיר, לחטא את שעוני היד, את מכשירי הטלפון הנייד ואת הסטטוסקופ.

המדים הרפואיים מהווים גורם משמעותי במערכת היחסים בין רופא למטופל. מחקרים הראו כי חולים חשים ביטחון רב יותר כאשר הרופא שלהם לובש חלוק לבן. מצד שני, החלוק הרשמי עלול ליצור ריחוק יתר בין הרופא למטופל. במחלקות כמו ילדים או טיפול נמרץ, ההמלצה כיום לרופאים היא דווקא ללבוש בגדים נוחים ופחות רשמיים כדי לצמצם את תחושת החרדה אצל המטופלים. כשהייתי רופאת ילדים, ארנבת קטנה הייתה כרוכה סביב הסטטוסקופ שלי, כדי להרגיע את הילד הנבדק. ואכן, בבתי חולים רבים בעולם נוהגים להעדיף בגדי עבודה בצבעים ניטרליים, המשרים אווירה נינוחה יותר.

נשים דעתן כלה. כשלמדתי בתיכון צייטלין, הייתה לנו תלבושת אחידה של חצאיות כחולות וחולצות תכלת, אבל היינו שונות מאוד בהופעתנו. היה טקס קבוע של בדיקת אורך החצאית על ידי המנהל, שהיה מגיע חמוש בסרגל ארוך, בודק בקפידה האם החצאית נמצאת כמה סנטימטרים מעל או מתחת לברך, וגוער בכמה בנות שחרגו מהנורמה. מסתבר שמעבר לתלבושת, כל אחת ואחת רצתה להביע משהו משלה. כשהנכדות שלי בוחרות תחפושת לפורים, אין לי ספק מה תהיה הבחירה: מלכות, נסיכות, כלות. מגיל צעיר נשים דעתן כלה - הילדה רוצה להיות כלה, לזה היא כוספת. כל תחפושת היא סיפור, וכל ילדה מספרת לעצמה דרכה את הסיפור שלה. ●

איור: עדי דוד

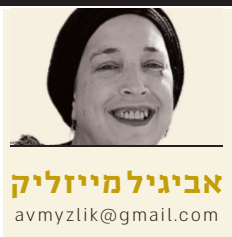
היום במחלקות כמו ילדים או טיפול נמרץ, ההמלצה לרופאים היא דווקא ללבוש בגדים נוחים ופחות רשמיים כדי לצמצם את תחושת החרדה אצל המטופלים. כשהייתי רופאת ילדים, ארנבת קטנה הייתה כרוכה סביב הסטטוסקופ שלי, כדי להרגיע את הילד הנבדק. ואכן, בבתי חולים רבים בעולם נוהגים להעדיף בגדי עבודה בצבעים ניטרליים, המשרים אווירה נינוחה יותר

למה אין מכבסות בבסיסים. במהלך ההתמחות שלי ברפואת נשים, זכיתי לעבוד לצידה של "במבי" - רחל שלקובסקי, המיילדת הראשית האגדית שניהלה את חדר הלידה בשערי צדק ביד רמה. אחת מהגזירות שהיא גזרה הייתה שחייבים ליילד בצורה אלגנטית ונקייה, בלי כתמי דם. וכך היא הייתה בודקת את נעלי הקרוקס שלנו אחרי קבלת לידות, וציפתה שיהיו בוהקות, גם לאחר זינוק לא צפוי של שליה חרוצה במיוחד. אני הייתי מחליפה כמה זוגות גרביים בזמן התורנות, אבל זוג נעליים יש רק אחד. העיקר הוא שאת החלוק המוכתם הייתי מפקידה במכבסה, ומקבלת חלוק מכוסס ובוהק, מקופל ומגוהץ. למדים יש מכובדות. לאחרונה אני מוצאת את עצמי מטפסת על הררי מדי זית, מכבסת, מבשמת, מקפלת (את הגיהוץ עושה החייל בעצמו), ואני רואה זכות לטפל בבגדי הוית של צבא קודשנו, שנדמים בעיניי לבגדי הכהן הגדול. אולי זאת הסיבה שאין מכבסות בבסיסים, כדי לא ליטול מהאימהות את הזכות ואת ההתרגשות של כביסת מדי הקודש של חיילינו, שעבדים הם לעם קדוש.

נעליים לטבעוניים. בתורה אנו רואים איך הלבוש משדר מעמד וקדושה. בגדי הכהן הגדול, החושן, האפוד, האבנט - כל פרט מחושב, כל צבע וכל בד טומן בחובו מסר. במגילת אסתר גם בגדי אחשוורוש, המן ובהמשך מרדכי תופסים מקום מרכזי. באירופה של ימי הביניים רק אצילים הורשו ללבוש ארגמן, בעוד שבפין צבע הקימונו שיקף את מעמד הלבוש. ברומא העתיקה רק האזרחים רשאים היו ללבוש טוגה (ולא הזרים והעבדים), והצבע הסגול היה שמור לקיסרים ולבני האצולה. בימי הביניים חוקים נוקשים קבעו מי רשאי ללבוש בגדים מסוימים, מתוך ניסיון לשמור על היררכיה ברורה בין המעמדות. ואילו בעת החדשה, עולם האופנה הפך למראה של החברה המשתנה - מאז חליפות שלושות החלקים של המאה ה-19 ועד מהפכת הג'ינס של שנות ה-50. הכנסת קובעת תקנות לבוש ברורות לכל הבאים בשעריה: אין כניסה בלבוש לא הולם, אין מקום לגופיות, מכנסיים קצרים או חולצות עם כיתוב פוליטי. וכך, מבדי הזהב של הכהן הגדול ועד לחליפות חברי הכנסת, הבגד תמיד היה סמל.

גם בצבא קודשנו קיימים תקני לבוש, וגם שם יש מקום להתחשבות אישית. חיילים טבעוניים, למשל, יכולים לבקש נעליים שאינן מעור וכובע שאינו מצמר. בעלי הזקן יכולים לקבל אישור מיוחד לגידול זקן ופאות - שאותן יש לגלגל בגומייה מתחת לכובע - כך שיש מקום לביטוי אישי אפילו בתוך פקודות הלבוש הצבאי הנוקשות. נושא המדים בצבא קודשנו הוא מהותי, והוא כולל את ההופעה החיילית שאמורה לשמור על מסגרת ועל משמעת, וגם את הדרגות שמהוות סמל מעמד.

הדרגות שעל הכתפיים מאפשרות במבט חטוף אחד לדעת לפני מי אתה עומד. לפני שנים רבות בצבא הסיני הקומוניסטי החליטו לבטל את הדרגות, בטענה שאין צורך בממד חזותי. אולם אחרי שנים ספורות הבינו גם שם שמסגרת מסובכת והיררכית כמו צבא אינה יכולה לתפקד בלי הביטוי החזותי, וחזרו לשיטת הדרגות והסמלים. כך עובדים גם גופים אזרחיים שבהם יש לבטא את ההיררכיה באופן חיצוני, לצורך

מנות הדגל

לכבוד חג הפורים, שתי המלצות מהמטבח הביתי שלי למשלוחי מנות יפים וטעימים שישמחו את האהובים עליכם

בייצלה תוצרת בית

כ-20 בייצלך גדולים

זמן אפייה
25 דקות

דרגת קושי
קלה

לכבוד פורים המתקרב, הנה רעיון למשלוח מנות בריא, טעים ומוצלח מאוד - בייגלך תוצרת בית. אפשר לעשות אותם עגולים כמו כעכים או בצורת בייגל כמו בתמונה, לבחירתך. אם מוסיפים מוטבל טעים כמו גבינה מתובלת, טחינה, חומוס או חצילים - מתקבל משלוח מנות מושלם.

- 2 כוסות קמח כוסמין או מלא 80 אחוז
- ביצה אחת
- כוס שמן
- 1/2 כוס מלח
- 2 כפיות אבקת אפייה
- 3/4 כפית מלח
- 1/4 כוס מים
- שמן חמור ולבן לציפוי (אפשר גם לבזר מלח במקום השמן)

מחממים תנור לחום של 180 מעלות. מערבבים את כל החומרים בקערה עד לקבלת בצק אחיד. במידת הצורך מוסיפים עוד מעט מים או קמח לקבלת בצק רך וחלק ולא דביק. ממלאים קערה עם מים קרים. יוצרים צורה של כעכים, טובלים לשנייה במים ומניחים על תבנית התנור, מרופדת בנייר אפייה. מפזרים את השומשום השחור והלבן ואופים במשך 20-25 דקות, עד שתחתית הכעכים זהובה. מוציאים, מצננים ושומרים בקופסה עד להגשה. ניתן לגוון ולהוסיף לתערובת 4 כפות זעתר, פפריקה חריפה, אבקת שום, פשתן, פרג, עשבי תיבול, שקדים קצוצים, אגוזים מכל הסוגים, ממרח פסטו או כל תוספת אחרת שרוצים.

צילומים: שושן סירקיס

פאדז' שוקולד וחמאת בוטנים

כ-20 קוביות

זמן הקפאה
שעתיים

דרגת קושי
קלה

ממתק נפלא, קל להכנה בצורה לא רגילה, יפה וטעים. הפאדז' נמס בפה, ולאזהבי חמאת הבוטנים יש לו טעם פשוט מושלם. מקפאים אותם, מכניסים לקופסה יפה ושולחים לאנשים אהובים במיוחד.

- חבילת חמאת בוטנים
- 3 כפות שמן קוקוס
- שליש כוס דבש או סירופ חייפא
- 200 גרם שוקולד מריר
- כף שמן
- קרוקנט בוטנים לקישוט

מניחים נייר אפייה על תבנית מלבנית בקוטר 20 על 30 סנטימטרים. בסיר קטן מחממים על אש בינונית את חמאת הבוטנים, שמן הקוקוס והדבש או המייפל, תוך כדי ערבוב, כדקה עד שהכול נמס. יוצקים שליש מהתערובת לתבנית ומעבירים למקפיא.

מחזירים את שאר התערובת לאש ומוסיפים את השוקולד המריר, שבור לקוביות, וכף שמן. מערבבים היטב עד שהכול נמס ומתאחד לתערובת חלקה. מוציאים את התבנית ומורחים עליה בעדינות את תערובת השוקולד. מקפאים כשעתיים. הופכים את התבנית על קרש חיתוך, חותכים לקוביות ומקשטים כל קובייה בקרוקנט בוטנים (שבבי בוטנים מקורמלים). שומרים במקרר עד להגשה.

לראשונה באסותא אשדוד

ד"ר אורטל נאמן

לפני ניתוח קיסרי?
את בוחרת את המנתח
האחראי שלך ללא עלות!

אסותא
אשדוד

מועדון יולדות
אסותא אשדוד
***8908**

תקף לניתוח אלקטיבי (מתוכנן מראש) בלבד. בחירת המנתח האחראי בניתוח, הינה מרשימת הרופאים המנתחים בבית החולים הציבורי אסותא אשדוד. בית החולים הציבורי אסותא אשדוד, שומר על הזכות לשינויים בהתאם למצבים הרפואיים במחלקת היולדות ובהתאם לאילוצי בית החולים.